



**BOSNA I HERCEGOVINA  
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE  
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH  
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www.vrifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, vrifbih@vrifbih.ba

**IZVJEŠĆE O REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA  
AGENCIJE ZA VODNO PODRUČJE JADRANSKOG MORA  
MOSTAR**

**ZA 2009.GODINU**

**Broj:-05-2/10**

Sarajevo, ožujak 2010. godine

**MENADŽMENTU  
AGENCIJE ZA VODNO PODRUČJE JADRANSKOG MORA MOSTAR  
FEDERALNOM MINISTARSTVU POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA**

**NEOVISNO REVIZIJSKO MIŠLJENJE**

***Osnova za reviziju***

Izvršili smo reviziju finansijskih izvješća Agencije za vodno područje Jadranskog mora (u daljem tekstu Agencija) za 2009. godinu (bilanca stanja na dan 31. prosinac 2009. godine i odgovarajuće bilance uspjeha), te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

***Odgovornost rukovodstva***

Rukovodstvo Agencije odgovorno je za izradu i objektivno prezentiranje finansijskih izvješća u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvješćivanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i objektivno prezentiranje finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima. Rukovodstvo je takođe odgovorno za usklađenost poslovanja Agencije sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

***Odgovornost revizora***

Naša odgovornost je izražavanje mišljenja o finansijskim izvješćima na osnovu revizije. Reviziju smo izvršili u skladu Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se u razumnoj mjeri uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objavama danim u finansijskim izvješćima. Izbor postupka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvješćima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentiranje finansijskih izvješća u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u danim okolnostima ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvješća.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i osiguravaju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

***Kvalifikacija:***

- 1. Agencija nije postupila u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH prilikom odabira banaka za otvaranje transakcijskih računa (Točka 4.6 Izvješća).**
- 2. Na dan 31.12.2009. godine nije izvršeno rezerviranje troškova za ugovorene a nerealizirane radove koji prema Izvješću o radu Agencije za 2009. godinu iznose 309.558 KM, što nije u skladu sa Međunarodnim Računovodstvenim standardom 37- Rezerviranje, potencijalne obveze i potencijalna sredstva (Točka 4.5.2 Izvješća).**

**Mišljenje**

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijske izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji **Agencije za vodno područje Jadranskog mora**, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obveza na dan 31.12.2009.godine i rezultate poslovanja, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Finansijsko poslovanje Agencije za vodno područje Jadranskog mora u tijeku 2009.godine, osim za napomene navedene u tački 1 i 2 u prethodnom pasusu, bilo je u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Sarajevo: 31.03.2010. godine

**Zamjenik generalnog revizora**

**Branko Kolobarić, dipl. oec**

**Generalni revizor**

**Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.**

## SADRŽAJ

|           |  |          |
|-----------|--|----------|
| <b>1.</b> | <b>UVOD .....</b>                                      | <b>1</b> |
| <b>2.</b> | <b>PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE.....</b>              | <b>1</b> |
| <b>3.</b> | <b>REZIME.....</b>                                     | <b>2</b> |
| <b>4.</b> | <b>NALAZI I PREPORUKE .....</b>                        | <b>2</b> |
| 4.1       | Osvrt na preporuke iz prethodnog izvješća.....         | 2        |
| 4.2       | Sustav internih kontrola.....                          | 3        |
| 4.3       | Financijski plan za 2009. godinu.....                  | 4        |
| 4.4       | Prihodi Agencije.....                                  | 5        |
| 4.5       | Tekući rashodi .....                                   | 5        |
| 4.5.1     | Troškovi rada Agencije.....                            | 6        |
| 4.5.2     | Izvođenje radova iz osnovne djelatnosti Agencije ..... | 6        |
| 4.6       | Nabavke – primjena Zakona o javnim nabavkama .....     | 8        |
| 4.7       | Imovina, obveze i razgraničenja .....                  | 8        |
| 4.7.1     | Stalna sredstva .....                                  | 8        |
| 4.7.2     | Obveze i razgraničenja .....                           | 9        |
| <b>5.</b> | <b>KOMENTAR .....</b>                                  | <b>9</b> |

## **IZVJEŠĆE**

### **O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA AGENCIJE ZA VODNO PODRUČJE JADRANSKOG MORA MOSTAR za 2009. Godinu**

#### **1. UVOD**

Agencija je federalna javna ustanova, osnovana temeljem članka 152. Zakona o vodama iz 2006. godine i djeluje sukladno propisima koji reguliraju rad ustanova. To je neprofitni pravni subjekat koji posluje putem svog transakcijskog računa. Osnovna djelatnost Agencije utvrđena je Zakonom o vodama i Statutom Agencije na koji je resorno ministarstvo (Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva) dalo suglasnost 29.11.2007 godine. U skladu sa istim, zadaci Agencije su trajno i nesmetano obavljanje poslova kojima se ostvaruje upravljanje vodama u opsegu utvrđenom Dokumentom okvirnog plana i financijskog plana za razdoblje od najmanje tri godine i godišnjim financijskim planom Agencije. Sredstva za ove namjene osiguravaju se u skladu sa Zakonom o vodama. Upravljanje vodama ostvaruje se osobito osiguranjem potrebnih količina voda odgovarajuće kakvoće za različite namjene, zaštitom voda od onečišćenja, uređenjem voda i vodotoka i zaštitom od štetnog djelovanja voda.

Sva imovina, prava i obveze prijašnjeg Javnog poduzeća za vodno područje slivova Jadranskog mora u skladu sa navedenim Zakonom o vodama, postaju imovina, prava i obveze Agencije. Također u skladu sa navedenim Zakonom, danom upisa u sudski registar Agencije, svi uposlenici prijašnjeg Javnog poduzeća slivova Jadranskog mora postaju uposlenici Agencije.

Agencijom rukovodi ravnatelj, upravlja Upravni odbor, a kontrolu rada Agencije vrši Nadzorni odbor. Predsjednike i članove Upravnog i Nadzornog odbora imenuje Vlada FBiH na prijedlog resornog ministarstva. Upravljanje, kontrola i rukovođenje Agencijom uređuju se Zakonom o vodama, Statutom i drugim općim aktima Agencije.

Prema Pravilniku o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Agenciji su sistematizirana 43 radna mjesta, a zaposlenih na dan 31.12.2009. godine bilo je 22.

Sjedište agencije je u Mostaru u ulici dr. Ante Starčevića bb.

#### **2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE**

Predmet revizije su financijska izvješća Agencije za 2009. godinu, pravilnost i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije financijskih izvješća je omogućiti revizoru izražavanje mišljenja o financijskim izvješćima koji su predmet revizije, tj. Prikazuju li financijska izvješća u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito, financijsko i materijalno stanje Agencije na dan 31.12.2009. godine, je li poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene u okviru propisanih i danih ovlasti, te jesu li financijska izvješća sačinjena u skladu sa Međunarodnim standardima financijskog izvješćivanja.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u periodu od prosinca do ožujka 2009. godine.

Obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

### 3. REZIME

Izvršenom revizijom poslovanja Agencije za 2009. godinu konstatirali smo određeni broj propusta i nepravilnosti a u cilju otklanjanja istih dali smo slijedeće preporuke:

*Uspostaviti funkcionalan sistema internih kontrola, utvrditi rizike poslovanja i utvrditi način otklanjanja izvora rizika nastanka materijalno značajnih grešaka. Poboljšati vršenje nadzora nad djelovanjem postojećeg sistema internih kontrola u cilju njenog unapređenja.*

*U suradnji sa resornim ministarstvom i Federalnim ministarstvom financija poduzeti aktivnosti na usklađivanju kontnog plana i vođenja knjigovodstva Agencije u skladu sa Zakonom o vodama, Uredbom sa zakonskom snagom o ustanovama, Statutom Agencije i Rješenjem o upisu subjekta upisa u sudski registar .*

*Planiranje prihoda i rashoda u godišnjem financijskom planu vršiti na bazi realne procjene u skladu sa trogodišnjim Dokumentom okvirnog plana. Također, planiranje prihoda i rashoda vršiti pojedinačno po vrstama u skladu sa kontnim planom u cilju efikasnijeg praćenja izvršenja financijskog plana.*

*Sukladno Međunarodnom Računovodstvenom standardu 37, vršiti na kraju godine rezerviranje sredstava za ugovorene a nerealizirane radove.*

*U suradnji sa resornim ministarstvom, Federalnim ministarstvom financija i Federalnom poreznom upravom nastaviti aktivnosti na rješenju problema naplate prihoda po osnovu posebnih vodnih naknada a posebno neizmirenih obveza po osnovu posebnih vodnih naknada od strane komunalnih poduzeća za period 2003-2007 godina.*

*Pravilnik o načinu korištenja službenih automobila dopuniti sa normativima potrošnje goriva i dosljedno sprovesti usvojena interna akta (izrađivati i prezentirati mjesečna izvješća o potrošnji goriva i maziva po automobilu).*

*Kod odabira banaka za otvaranje transakcijskih računa postupati u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.*

*Popis imovine obveza i potraživanja vršiti u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji i propisanim internim aktima a u cilju utvrđivanja stvarnog stanja i njegovog usklađivanja sa knjigovodstvenim stanjem.*

### 4. NALAZI I PREPORUKE

#### 4.1 Osvrt na preporuke iz prethodnog izvješća

Na osnovu izvršene revizije financijskih izvješća za 2009. godinu, a u sklopu iste i provjere je li postupljeno po preporukama danim u prethodnoj reviziji (Izvješće Ureda za reviziju o provedenoj reviziji financijskih izvješća J.P. za slivove Jadranskog mora za 2004.godinu), ističemo kako Agencija kao pravni sljednik Javnog poduzeća za "vodno područje slivova Jadranskog mora" **nije postupila po preporukama koje se odnose na:**

- Odabir komercijalnih banaka javnim nadmetanjem

**Djelomično je postupila po preporukama** koje se odnose na:

- Donešen je srednjoročni plan za razdoblje 2009-2011. godina koji je usvojio Upravni odbor Agencije na koji je Vlada FBiH dala suglasnost. Međutim, nije donesen dugoročni plan odnosno Strategija upravljanja vodama. Prijedlog strategije priprema resorno ministarstvo a usvaja Parlament FBiH na prijedlog Vlade FBiH. Prva strategija upravljanja vodama u skladu sa Zakonom o vodama trebala je biti donešena najkasnije do 2009. godine,
- Postoji odgovarajući nadzor nad vraćanjem kredita od Plantaže Čapljina, međutim po ovom osnovu u financijskim izvješćima nije vršeno rezerviranje sredstava.

#### **Preporuke po kojima je postupljeno:**

- Novim Zakonom o vodama izvršene su odgovarajuće promjene u nadležnostima i zadacima Agencije što je u skladu sa danom preporukom dodatno usmjerilo aktivnosti u pravcu realiziranja zadataka od interesa i značaja za FBiH naspram lokalnih interesa. Agencija više ne financira projekte vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda u općinama izuzev aktivnosti vezano za izradu elaborata za određivanje zaštitnih zona izvorišta koja se koriste za javnu vodoopskrbu.
- Menadžment Agencije, iako nema presudan uticaj u ovoj oblasti, učinio je dodatne napore na osiguranju većeg nadzora nad naplatom vodnih naknada od strane nadležnih organa pa je krajem 2008 i početkom 2009 godine realizirana zajednička akcija Federalne uprave za inspekcijske poslove i Agencije, s ciljem utvrđivanja ukupnih obveza najvećih dužnika komunalnih poduzeća za period 2003-2007. godina (kada stupa na snagu novi Zakon o vodama temeljem kojeg dolazi do promjene raspodjele sredstava prikupljenih po osnovu posebnih vodnih naknada). Organizirani su sastanci sa Federalnim ministarstvom financija, Federalnom poreznom upravom, Federealnom upravom za inspekcijske poslove i FMPViŠ. O ovim aktivnostima informiran je i Upravni odbor Agencije. Međutim, nakon svega i dalje ostaje problem naplate ovih naknada.

#### **4.2 Sustav internih kontrola**

Izvršena je procjena funkcioniranja sustava internih kontrola, kako bi se uvjerali osiguravaju li uspostavljene interne kontrole potpunu primjenu i usklađenost sa zakonskim propisima, točnu i potpunu računovodstvenu evidenciju, kao i ekonomično, efikasno i efektivno trošenje javnih sredstava.

Organizacija i način rada Agencije uređena je Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Navedenim Pravilnikom su utvrđeni poslovi i zadaci organizacijskih jedinica, opis poslova i zadataka sistematiziranog radnog mjesta kao i broj izvršitelja u odnosu na određena radna mjesta. Navedenim Pravilnikom sistematizirana su 43 radna mjesta, a sa 31.12.2009 godine bila su popunjena 22 radna mjesta.

Postojećom zakonskom i podzakonskom regulativom (Zakon o vodama, Uredba sa zakonskom snagom o ustanovama, Statut) utvrđeno je da je Agencija federalna javna ustanova koja djeluje sukladno propisima koji reguliraju rad ustanova. Ista je neprofitni pravni subjekat koji posluje putem svoga transakcijskog računa. **Međutim, Agencija vodi knjigovodstvo i primjenjuje kontni plan za udruženja i druge neprofitne organizacije i u skladu sa istim sačinjava računovodstvene iskaze. Smatramo da je ovakav način vođenja knjigovodstva neprimjeren, posebno iz razloga što Agencija obavlja djelatnost u javnom interesu, upravlja općim dobrom, donosi upravne i druge akte a sredstva za obavljanje poslova i zadataka Agencije osiguravaju se najvećim dijelom iz javnih prihoda (vodnih naknada).**

Menadžment Agencije pokazuje opredijeljenost za veći nivo uspješnosti poslovanja, te su u tom cilju tijekom provođenja naše revizije inicirane aktivnosti na donošenju određenog broja nedostajućih procedura i uputa kojima se reguliraju određeni procesi rada. Doneseni su: Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama, Pravilnik o nabavci roba, usluga i radova, Pravilnik o popisu imovine, obveza i potraživanja, Pravilnik o načinu korištenja sredstava reprezentacije, Pravilnik o uredskom i arhivskom poslovanju, Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja putničkih automobila (isti je donesen bez utvrđenih normativa potrošnje). Međutim, postojećim internim aktima nije u potpunosti uspostavljena efikasnost sustava internih kontrola, što je imalo za posljedicu određene propuste u radu (nisu rezervirana sredstava za ugovorene a nerealizirane radove u skladu sa računovodstvenim standardom 37, nisu izrađivana i prezentirana mjesečna izvješća o potrošnji goriva i maziva, izbor banaka nije vršen u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, nije izvršeno usklađivanje knjigovodstvenog i stvarnog stanja dugoročnih potraživanja).

Isto tako, istima nije definirana procjena rizika u poslovanju, način otklanjanja rizika kao i nadzor nad kontrolama odnosno provođenje procjene efektivnosti i funkcioniranja uspostavljenih kontrola. Utvrdili smo da određeni broj internih procedura Agencija tek treba sačiniti kao što su: Procedure za stvaranje obveza, način evidentiranja ulaznih faktura, procedure planiranja.

*Uspostaviti funkcionalan sistema internih kontrola, utvrditi rizike poslovanja i utvrditi način otklanjanja izvora rizika nastanka materijalno značajnih grešaka. Poboljšati vršenje nadzora nad djelovanjem postojećeg sistema internih kontrola u cilju njenog konstantnog unapređenja.*

*U suradnji sa resornim ministarstvom i Federalnim ministarstvom financija poduzeti aktivnosti na usklađivanju kontnog plana i vođenja knjigovodstva Agencije u skladu sa Zakonom o vodama, Uredbom sa zakonskom snagom o ustanovama, Statutom Agencije i Rješenjem o upisu subjekta upisa u sudski registar .*

#### **4.3 Financijski plan za 2009. godinu**

Na osnovu trogodišnjeg plana za period 2009.-2011. godine koji je usvojio Upravi odbor Agencije 28.11.2008. godine i na koji je Vlada FBiH dala suglasnost, sačinjen je godišnji financijski plan. Isti je usvojen od strane Upravnog odbora na sjednici od 29.12.2008. godine sa planiranim prihodima i rashodima u iznosu od 5.035.193 KM. Rebalans koji je urađen 18.09.2009. godine, obrazložen je neostvarenjem planiranih prihoda po osnovu vodnih naknada u iznosu od 800.000 KM (dug komunalnih poduzeća iz perioda 2003-2007. godina), primjenom Zakona o načinu ostvarivanja ušteda, kao i povećanjem prihoda od vodnih naknada za korištenje voda. Planirani prihodi i rashodi Agencije po Rebalansu, iznosili su 4.379.128 KM. U okviru prihoda planirana su i blokirana sredstva u Hercegovačkoj banci (244.264 KM), što predstavlja nerealnu poziciju plana prihoda, zbog neizvjesnosti naplate ovih sredstava.

Ukupni prihodi iskazani u Bilanci uspjeha Agencije za period 01.01.-31.12.2009. godine iznose 4.726.996 KM, rashodi 3.598.574 KM, te je iskazan višak prihoda nad rashodima u iznosu od 1.128.422 KM. U iskazanom višku prihoda tekućeg perioda sadržani su prihodi koji su krajem 2009. godine u skladu sa našim preporukama preknjiženi sa kratkoročnih razgraničenja na prihode u iznosu od 732.937 KM. Isti su se odnosili na prenesena sredstva ostvarena po osnovu redovnih prihoda iz ranijih godina (kada je Agencija poslovala kao J.P. slivova Jadranskog mora) i koji su knjigovodstveno evidentirani na razgraničenjima kako ne bi bila iskazana dobit poduzeća. Iz tih sredstava je sa 31.12.2008. godine izvršen prijenos u iznosu od 78.632 KM za pokriće manje iskazanih prihoda Agencije. U Izvješću o radu Agencije za 2009. godinu kao i u Zabilješkama uz financijska izvješća nije dano pojašnjeno da se sredstva u iznosu od 732.937 KM odnose na prihode ranijeg perioda. Međutim, istaknuto je da vrijednost ugovorenih (u skladu sa planom) a nezavršenih radova uključujući i nabavke za koje su postupci u tijeku i koji će biti realizirani u 2010 godini iznose 309.557 KM.

Planiranje prihoda i rashoda Agencije nije vršeno analitički po grupama konta u skladu sa kontnim planom Agencije, niti financijski plan sadrži brojeve konta planiranih stavki prihoda i rashoda (npr: planirani troškovi osiguranja su na poziciji grupe konta 400 materijal i energija i na grupi konta 404 kamate i premija osiguranja, ili planirani ostali prihodi su na poziciji grupe konta 411 prihodi iz proračuna, grupe konta 417 prihodi od vlastite aktivnosti i grupa konta 416 prihodi od kamate i slično), što otežava praćenje izvršenja financijskog plana Agencije.

Napominjemo kako Strategija upravljanja vodama kao dugoročni temeljni akt kojim se prije svega utvrđuju strategijski ciljevi upravljanja vodama i plan realiziranja mjera za dostizanje ciljeva, do kraja 2009. godine nije donesena iako je Zakonom o vodama utvrđeno kako treba biti usvojena najkasnije do 2009. godine. Istu predlaže resorno ministarstvo uz suglasnost Federalnog ministarstva mjerodavnog za okoliš. Prijedlog Strategije dostavlja se Federalnom ministarstvu mjerodavnom za okoliš, županijskim ministarstvima mjerodavnim za vode i savjetodavnim vijećima vodnih područja. Temeljem dostupnih informacija donošenje Strategije je u završnoj fazi.

*Planiranje prihoda i rashoda u godišnjem financijskom planu vršiti na bazi realne procjene u skladu sa trogodišnjim Dokumentom okvirnog plana. Također, planiranje prihoda i rashoda vršiti pojedinačno po vrstama u skladu sa kontnim planom u cilju efikasnijeg praćenja izvršenja financijskog plana.*



#### 4.4 Prihodi Agencije

U skladu sa Zakonom o vodama prihodi Agencije su prihodi po osnovu općih i posebnih vodnih naknada, prihodi po osnovu zakupa javnog vodnog dobra, prihodi iz Proračuna FBiH, prihodi po osnovu donacija i kreditnih sredstava. **Prihodi po osnovu vodnih naknada čine 87% ukupno ostvarenih prihoda Agencije.** Obveznici plaćanja ovih naknada su fizičke i pravne osobe na način kako je to regulirano Zakonom o vodama i podzakonskim aktima.

Ukupni prihodi iskazani u bilanci uspjeha Agencije za 2009 godinu iznose 4.726.996 KM i veći su za 5,87 od planiranih. Razloge ovom povećanju kako je obrazloženo u Izvješću o radu za 2009 godinu treba tražiti u više ostvarenim prihodima po osnovu opće vodne naknade (oko 21%) kao i povećanju prihoda po osnovu posebnih vodnih naknada prvenstveno zbog izuzetno povoljne hidrološke situacije (više u odnosu na 2008 godinu za 34%).

Međutim, Agenciji i dalje ostaje najveći problem naplata prihoda po osnovu posebnih vodnih naknada od strane komunalnih poduzeća za period 2003-2007. godina odnosno period do stupanja na snagu novog Zakona o vodama (od kada se raspored ovih naknada vrši 40% Agenciji, 45% proračunu županije i 15% Fondu za zaštitu okoliša Federacije). Agencija je poduzimala niz koraka i imala inicijativu za naplatu ovih prihoda. U to smo se uvjerali uvidom u dopise i zapisnike sa sastanaka Agencije, resornog ministarstva, Federalnog ministarstva financija, Porezne uprave Federacije i Federalne uprave inspekcijских poslova. Agencija nema ovlasti za vršenje prinudne naplate prihoda pa treba pomoć porezne uprave i inspekcije. Međutim, iz zapisnika se može zaključiti kako Porezna uprava ne prihvata ovu obvezu jer nije zakonom obvezna vršiti prinudnu naplatu ovih naknada. Dug komunalnih poduzeća Agenciji (prema evidencijama Agencije) sa 31.12.2007. godine je oko 3.700.000 KM i čini 70% od ukupnog duga komunalnih poduzeća (5.293.550 KM) čija su sjedišta u županijama koje pokriva Agencija. Ovaj dug je utvrđen krajem 2008 i početkom 2009. godine nakon zajedničkog obilaska komunalnih poduzeća na vodnom području Jadranskog sliva od strane Agencije i inspektorata vodoprivredne inspekcije Federalne uprave za inspekcijske poslove, u cilju utvrđivanja stvarnih obveza ovih poduzeća po osnovu posebnih vodnih naknada.

Direktor Agencije je studenom 2009 godine uputio dopis resornom ministarstvu u kojem ukazuje na neophodnost poduzimanja dodatnih mjera u cilju rješavanja problema naplate, međutim do kraja naše revizije po ovom pitanju nije više ništa urađeno, a komunalna poduzeća imaju novi dug u 2008 i 2009 godini.

*U suradnji sa resornim ministarstvom, ministarstvom financija Federacije i Poreznom upravom Federacije nastaviti aktivnosti na rješavanju problema naplate prihoda po osnovu posebnih vodnih naknada a posebno neizmirenih obveza po osnovu posebnih vodnih naknada od strane komunalnih poduzeća za period 2003-2007 godina.*

#### 4.5 Tekući rashodi

Rashodi Agencije u 2009. godini su iskazani u iznosu od **3.598.674 KM** što predstavlja 82% od plana (4.378.283 KM).

**Struktura ukupnih rashoda Agencije je slijedeća:**

- troškovi rada Agencije realizirani su u iznosu od **1.613.398 KM** što je od plana u iznosu od 1.605.000 KM više za 0,52%.
- troškovi izvođenja radova iz osnovne djelatnosti Agencije (po planu i programu Agencije) realizirani su u iznosu od **1.985.176 KM** što je 73% od plana (plan je 2.723.283 KM).

#### 4.5.1 Troškovi rada Agencije

Troškovi rada Agencije realizirani u iznosu od **1.613.398 KM** (što predstavlja 44,8% od ukupno iskazanih troškova), uključuju troškove plaća i naknada, troškove materijala, energije, goriva, osiguranje, organiziranja stručnog usavršavanja djelatnika kao i raznih stručnih skupova, troškove najma prostora i održavanja kao i troškove amortizacije. U odnosu na plan veći su za 8.398 KM zbog povećanja troškova popravka automobila (2.139 KM), naknada za pomoć u slučaju smrti (5.360 KM) i ostalih troškova (899 KM).

**Bruto plaće i naknade zaposlenih** u Agenciji za 2009. godinu su iskazane u iznosu od **891.922 KM** (24,7% od ukupno iskazanih troškova). Obračun i isplata plaća za 2009. godinu izvršena je u skladu sa Pravilnikom o radu i Odlukom o izmjenama i dopunama Pravilnika o radu Agencije, Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Zakonom o porezu na dohodak i Zakonom o načinu ostvarivanja ušteda u FBiH. Metodom uzorka izvršena je provjera obračuna plaća i naknada zaposlenih i nisu konstatirane nepravilnosti.

**Ostali troškovi funkcioniranja Agencije** za 2009. godinu su iskazani u iznosu od **721.476 KM** ili 20,5% od ukupnih troškova, a najznačajnije stavke odnose se na troškove materijala i energije 108.564 KM, troškove zakupa sa troškovima održavanja prostora 194.442 KM, naknade članovima upravnog odbora 43.582 KM, naknade članovima nadzornog odbora 23.572 KM, troškovi kamata 21.376 KM, putni troškovi 10.331 KM, troškovi mobitela 14.399 KM, troškovi amortizacije 185.917 KM i ostale naknade 44.616 KM.

Uvidom u dokumentaciju vezanu za realiziranje navedenih troškova Agencije nismo konstatirali nepravilnosti. Troškovi zakupa realizirani su sukladno ugovorima potpisanim sa zakupcima prostora (za Mostar 2007.god. a za Livno i Konjic 2008.god.) a odobrenim od strane upravnog odbora. Naknade članovima upravnog i nadzornog odbora obračunavane su i isplaćivane temeljem odluke resornog federalnog ministra. Troškovi telefona realizirani su sukladno Odluci o korištenju poslovnih mobilnih telefona.

Tijekom naše revizije usvojeni su interni akti koji reguliraju korištenje sredstava reprezentacije (Pravilnik o načinu korištenja sredstava reprezentacije), službenih automobila (Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja službenih vozila ali bez normativa potrošnje). Ovi interni akti usvojeni tek krajem 2009. godine. Iz tog razloga nije bila osigurana kontrola potrošnje goriva. U Agenciji nisu sačinjavali niti prezentirali mjesečna i tromjesečna izvješća o potrošnji goriva. Agencija raspolaže sa 8 službenih automobila za koje je tijekom 2009.god. utrošeno 15.578 KM za gorivo.

*Pravilnik o načinu korištenja službenih automobila dopuniti sa normativima potrošnje goriva i dosljedno sprovoditi usvojena interna akta (izrađivati i prezentirati mjesečna izvješća o potrošnji goriva i maziva po automobilu).*

#### 4.5.2 Izvođenje radova iz osnovne djelatnosti Agencije

Radovi iz osnovne djelatnosti Agencije (radovi po planu i programu) u iznosu od **1.985.176 KM** odnose se na ulaganja u projekte u kojima Agencija sudjeluje sukladno zakonu kojim je utemeljena, aktivnostima vezanim za ispunjavanje obveza BIH po osnovu međunarodnih konvencija, sporazuma i bilateralnih ugovora. Kako je i tijekom 2009.god. Agencija aktivno bila uključena u aktivnosti vezane za nominiranje i pripremu aplikacija za razne međunarodne grant ili kreditne linije kao i realiziranje projekata u pojedinim općinama u kojima su općine nositelji poslova, na čiju dinamiku realiziranja Agencija nije mogla utjecati, radovi su realizirani 73% od plana.

Rashodi Agencije iskazani na ovoj poziciji se odnose na sljedeće :

- **Monitoring kvaliteta i kvantiteta voda**, -radovi se odnose na poslove nadgledanja-monitoringa kvaliteta i kvantiteta površinskih voda i podzemnih voda na vodnom području za koje je nadležna Agencija, biološki monitoring, izrade planova aktivnosti u slučaju incidentnih zagađenja, održavanje hidroloških stanica, izrade elaborata vezanih za monitoring, organiziranja kontrole izrađenih elaborata sa ciljem definiranja stvarnog stupnja onečišćenja voda od strane pojedinih subjekata kao i kontrola rada postojećih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Ovi troškovi realizirani su u cijelosti u iznosu od **325.348 KM**. Troškovi su realizirani u najvećem dijelu temeljem ugovora sklopljenim sa firmama koje su ovlaštene odnosno osposobljene za vršenje pojedinih vrsta analiza voda kao što je Zavod za javno zdravstvo (kemijska i bakteriološka analiza

ugovor br. 22-1/25-8-163-2/09 od 31.03.09.god.), Institut za hidrotehniku (biološki monitoring temeljem ugovora br. 22-1/25-8-187-3/09 od 24.04.09.god.), ugovora sa firmama koje vrše održavanje hidroloških stanica kao i troškovi vršenja redovitog vodomjerenja.

- **Poslovi informacijskog sustava voda**, odnose se na poslove nadogradnje informacijskog sustava voda u BiH odnosno poboljšanje postojećih modula kao i izgradnja novih, definiranje granica vodnog dobra i javnog vodnog dobra, nabavka i održavanje potrebnog softvera za informacijski sustav voda (ISV), troškovi licenci, uspostava katastra vodnih objekata, katastra zagađivača voda, održavanje erb stranice i GIS internet preglednika (bežični internet, zakup domene jadrans.ba i prostora za gis preglednik) a realizirani su u iznosu od **143.524 KM**.
- **Poslovi upravljanja vodama, priprema i izrada podzakonskih akata** –(odnose se na izradu projektnih zadataka i programa radova, izradu tehničke dokumentacije, troškovi stručnih ekspertiza, formiranja stručnih komisija, izrada federalnog operativnog plana zaštite od poplava te učešće u izradi Strategije upravljanja vodama) realizirani su u iznosu od 150.645 KM, od ugovorenih 366.608 KM. Iznos od **215.963 KM prenosi** se i biti će realiziran tijekom 2010.god. od čega se na izradu federalnog operativnog plana obrane od poplave odnosi 40.260 KM, učešće u izradi strategije 40.415 KM te izrada elaborata istražnih radova vezanih za definiranje zaštitnih zona izvorišta na području Općine Ljubuški 120.015 KM. Općina je nadležna za proceduru izrade navedenog elaborata kao i istražnih radova koji prethode izradi elaborata i na to Agencija nije mogla utjecati. Poslovi oko izrade federalnog plana obrane od poplave pokrenuti su tek u prosincu 2009.god. zajedno sa Agencijom za vodno područje rijeke Save.
- **Aktivnosti vezane za ispunjavanje obveza BiH po osnovu međunarodnih konvencija, sporazuma i bilateralnih ugovora** -odnose se na participiranje u redovitom održavanju kanalizacijskog sustava Neum – Mljetski kanal temeljem ugovora potpisanim od strane Vijeća ministara i Vlade Republike Hrvatske o zajedničkom financiranju održavanja i pogona Regionalnog odvodnog sustava Komarna-Neum-Mljetski kanal, aktivnosti vezane za rad radne grupe za vode Unije za Mediteran, radne grupe za određivanje indikatora stanja vode pri trilateralu Italija – Slovenija- Hrvatska i završene su u skladu sa planom za 2009 godinu a realizirane su u iznosu od **171.741 KM**.
- **Aktivnosti na implementiranju projekata koji se financiraju iz Proračuna FBiH ili kreditnih izvora( WB, EIB, EBRD,GEF,IPA)za čije implementiranje je odgovorna federacija** -odnosi se troškove vezane za realiziranje kreditnih linija EIB, realiziranje projekta WB-GEF-poboljšanje kvaliteta voda, projekat WB-GEF-Upravljanje vodama u riječnom bazenu Neretve i Trebišnjice, troškovi vezani za IPA projekat a realizirani su u iznosu od 71.881 KM što je u skladu sa planom.
- **Poslovi zaštite od štetnog djelovanja voda i uređenje i reguliranje vodotoka** - odnose se na poslove redovitog održavanja zaštitnih vodoprivrednih objekata na području djelovanja Agencije, održavanje kanala odvodnje Mostarsko blato, održavanje HMS sustava T-M-T na području Ljubuškog, čišćenje odvodnih kanala na području Čapljine, troškovi saniranja riječnih obala, korita rijeka na području koje pokriva Agencija a realizirani su na temelju ugovora potpisanih sa izvođačima radova, ispostavljenim fakturama. Uvidom u dokumentaciju (mezodom uzorka) vezanu za nastanak ovih troškova nismo konstatirali nepravilnosti. Troškovi su realizirani u iznosu od 939.235 KM ( od ugovorenih 1.017.428 KM ). Ostalo je nerealizirano **77.677 KM** što će se prenijeti u 2010.god.a odnosi se na nepredviđene i hitne radove na lijevoj obali Neretve u Lađanici, saniranju Orlaca kao i dodatni nepredviđeni radovi u Dretelju.

U Izvještaju o radu Agencije za 2009, godinu, konstatirano je kako je vrijednost ugovorenih a nezavršenih radova (uključujući i nabavke za koje su postupci u tijeku) i koji će biti realizirani u 2010 godini u iznosu od **309.557 KM** ( to su 215.963 KM iz programa koji se odnose na poslove upravljanja vodama, 77.766 KM nepredviđenih hitnih radova poslova saniranja riječnih korita).

Za ugovorene a nerealizirane projekte odnosno obveze, na kraju 2009. godine nisu izvršili rezerviranja u skladu sa Računovodstvenim standardom 37.

*Sukladno Međunarodnom Računovodstvenom standardu 37, vršiti na kraju godine rezerviranje troškova, odnosno obveza za ugovorene a nerealizirane radove.*

## 4.6 Nabavke – primjena Zakona o javnim nabavkama

Izvršili smo uvid u dokumentaciju vezanu za nabavke roba, usluga i radova sa ciljem utvrđivanja jesu li se poštovale procedure definirane Zakonom o javnim nabavkama u BiH i Pravilnikom o nabavci roba, vršenju usluga i ustupanju radova Agencije. Provedenom revizijom nabavki uredskog materijala (12.266 KM), finansijskog softvera (22.425 KKM), opreme za nadzor (2.498 KM), izrade projektne dokumentacije za saniranje obala rijeka na vodnom području koje pokriva Agencija (28.034 KM) kao i izvođenje radova saniranja obala rijeka na vodnom području za koje je nadležna Agencija (382.575 KM), nismo utvrdili nepravilnosti. Jedino kod odabira dobavljača za bankarske usluge nisu postupali sukladno Zakonu o javnim nabavkama jer komercijalna banka u kojoj su otvoreni transakcijski računi nije odabrana na tenderu.

Agencija je u 2009. godini izvršila nabavku stalnih sredstava (namještaj i kompjutorska oprema) u ukupnom iznosu od 10.470 KM što je u odnosu na plan od 50.000 KM manje za 79%. Namještaj je kupljen od zakupca prostora nakon izvršene temeljite analize troškova nabavke novog namještaja i izvršenog uvida u kvalitete i očuvanost ponuđenog polovnog namještaja, uzimajući u obzir princip najefikasnijeg korištenja javnih sredstava sukladno čl-5 Pravilnika o postupku direktnog sporazuma Agencije.

*Kod odabira banaka za otvaranje transakcijskih računa postupati u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.*

## 4.7 Imovina, obveze i razgraničenja

### 4.7.1 Stalna sredstva

Na dan 31.12.2009. godine Agencija je u finansijskim izvješćima na poziciji stalnih sredstava iskazala stalna sredstva knjigovodstvene vrijednost od **2.514.743 KM**. Najznačajnije stavke odnose se na nekretnine postrojenja i opremu u iznosu od 1.121.018 KM i dugoročna potraživanja u iznosu od 588.047 KM.

Dugoročna potraživanja se odnose na potraživanja od Hercegovačke banke u iznosu od 246.365 KM, potraživanja po osnovu kredita i to:

- kredit po ugovoru br.01-1072/98 Dalmata Gabela polje u iznosu od 163.200 KM otplata i 17.815 KM kamata
- kredit po ugovoru br.01-1073/98 Plantaže Čapljina u iznosu od 108.800 KM otplata i 11.876 KM kamata

Do kraja 2009 godine uplaćene su sve dospjele obveze po ovim kreditima.

Na dugoročnim potraživanjima evidentirana su i sredstva u iznosu od 39.990 KM a odnose se na dane zajmove uposlenicima za rješavanje stambenih problema iz ranijeg perioda. Davanje ovih zajmova iz sredstava javnih prihoda je suprotno zakonskim propisima. Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da se isti uredno otplaćuju i da je nakon ovih zajmova obustavljeno daljnje davanje istih. Uvidom u Elaborat o popisu za 2009. godinu utvrdili smo kako popisom nije izvršeno usklađivanje stvarnog i knjigovodstvenog stanja ovih dugoročnih potraživanja za navedeni iznos (39.990KM)

Ukupna nabavka izvršena u 2009. godini iznosila je 66.715KM (uredski namještaj i oprema) od čega se 56.245 KM odnosi na doniranu laboratorijsku opremu u sklopu EU CARDS programa. Nisu konstatirane nepravilnosti.

*Popis imovine obveza i potraživanja vršiti u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji i propisanim internim aktima a u cilju utvrđivanja stvarnog stanja i njegovog usklađivanja sa knjigovodstvenim stanjem.*

#### **4.7.2 Obveze i razgraničenja**

U financijskim izvješćima Agencije na dan 31.12.2009. godine iskazane su ukupne dugoročne obveze i razgraničenja u iznosu od 2.124.479 KM te kratkoročne obveze i razgraničenja u iznosu od 387.023 KM.

Dugoročne obveze i razgraničenja se odnose na kredit Svjetske banke za saniranje komunalne infrastrukture u sektoru vodoopskrbe, kanalizacije i krutog otpada po Ugovoru br.01-11/99 u iznosu od 1.066.520 KM (otplata i kamata) i dugoročni kredit od Kuvajtskog fonda za razvoj po Ugovoru br.01-717/00 u ukupnom iznosu od 11.665 KM. Iznos od 1.046.293 KM odnosi se na odložene prihode po osnovu primljenih donacija knjiženih u skladu sa Računovodstvenim standardom donacija i pomoći broj 20.

Kratkoročne obveze i razgraničenja se odnose na obveze prema dobavljačima u iznosu od 140.450 KM i kratkoročna razgraničenja u iznosu od 246.573 KM po osnovu nenaplaćenih prihoda za sredstava blokirana na Hercegovačkoj banci. Nepravilnosti koje su utvrđene tijekom revizije a koje su se odnosile na knjigovodstveno evidentiranje donacija, ispravljene su do kraja 2009. godine. Agencija, kako smo već istakli, nije vršila rezerviranje sredstava po osnovu obveza za ugovorene a nerealizirane radove.

### **5. KOMENTAR**

Agencija za vodno područje Jadranskog mora, u ostavljenom roku, očitovala se na Nacrt izvješća o reviziji financijskih izvješća Agencije za 2009.godinu, dopisom broj 51-1/14-1-440-1/10 od 18.05.2010.godine. U očitovanju su dati određeni komentari i sugestije vezane za točke 4.6 (Nabavke-primjena Zakona o javnim nabavkama) i 4.5.2 ( Izvođenje radova iz osnovne djelatnosti Agencije) Nacrta izvješća. Komentare i sugestije ne možemo prihvatiti jer nije priložena relevantna dokumentacija (u odnosu na već postojeću), nije dano adekvatno obrazloženje, te isti nisu utjecali na dane nalaze i preporuke.

**Rukovoditelj Sektora za financijsku reviziju**  
**Anica Pudar, dipl. oec.**

**Voda tima:**  
**Jadranka Novak, viši revizor**  
**Član tima:**  
**Dubravka S. Barbarić, revizor**